

Gemeente Amsterdam
t.a.v. mevr. Moorman, dhr. Groot Wassink en dhr. van Dantzig
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Amsterdam, 10 mei 2022

Betreft: Advies Coalitieakkoord 2022-2026

Geachte mevrouw Moorman, heer Groot Wassink en heer van Dantzig,

De Sportraad Amsterdam was onder de indruk van de aandacht die bewegen en sport begin dit jaar heeft gekregen in de Amsterdamse verkiezingscampagnes. Daar mag Amsterdam trots op zijn!

Inmiddels zijn de stemmen geteld en is de volgende fase aangebroken. Op dit moment wordt er door u onderhandeld over een coalitieakkoord voor de komende bestuursperiode. De Sportraad hoopt ten eerste dat bewegen en sport ook hierin de prominente plek krijgen die ze verdienen. Niet in de laatste plaats, omdat bewegen en sport voorwaardelijk zijn voor het realiseren van belangrijke sociaal-maatschappelijke doelen. Investeren in een bewegende en sportieve stad zorgt voor een afname aan ziekteverzuim, besparing aan zorgkosten, een hogere kwaliteit van leven en betere schoolprestaties. Daarnaast zijn plekken waar samen gesport wordt ontmoetingsplaatsen voor Amsterdammers met verschillende sociaaleconomische, culturele en religieuze achtergronden.

Dat bewegen en sport essentieel zijn voor onze mentale en fysieke gezondheid is niks nieuws, maar de urgentie is hoger dan ooit. De eerste onderzoeksresultaten over de impact van ruim twee jaar aan coronamaatregelen op het beweeggedrag van Amsterdam zijn allesbehalve rooskleurig en al voor het uitbreken van de coronapandemie was Nederland kampioen stilzitten in Europa. Niet voor niks sprak hoogleraar klinische neuropsychologie Erik Scherder - tijdens het Amsterdamse sportdebat - over een tweede pandemie die we ogenblikkelijk moeten beteugelen: die van lichamelijke inactiviteit.

Het is nu tijd voor actie. Om de stijgende trend van inactiviteit een halt toe te roepen moeten bewegen en sporten een centrale plek krijgen in het Amsterdamse coalitieakkoord 2022 – 2026. Niet alleen als doel op zich, maar ook in samenhang met andere maatschappelijke opgaven. De Sportraad Amsterdam adviseert hieronder ten aanzien van een vijftal onderwerpen meer specifiek wat de komende bestuursperiode gerealiseerd zou moeten worden:

- Borg de sportieve ruimte in een verdichtende stad,
- Dicht de beweeg-en gezondheidskloof,
- Versterk de Amsterdamse sportaanbieders,
- Herdefinieer de rol van de buurtsportcoach, en
- Benut de maatschappelijke kracht van topsport.

Wij hopen dat de volgende concrete aanbevelingen kunnen dienen als input voor een sportief Amsterdams coalitieakkoord.

Sportieve ruimte

Uit de verkiezingsprogramma's blijkt dat een meerderheid van de Amsterdamse politieke partijen het erover eens is dat een leefbare stad voldoende ruimte biedt aan haar inwoners om te kunnen bewegen. Ondanks deze politieke wil zien we geregeld in de planvorming van ontwikkelgebieden (een deel van) de vierkante meters voor sport sneuvelen. De Sportraad adviseert om een orgaan of persoon in te stellen die de inrichting van een sportieve, beweegrijke en leefbare stad waarborgt en bewaakt. Een autoriteit die alle ontwikkelplannen controleert op het behalen van de sportnorm en werkt vanuit een overkoepelende visie op de kansen en bedreigingen voor sportieve ruimte in Amsterdam. Voor zowel de georganiseerde sport(verenigingen) als de anders georganiseerde (urban)sportaanbieders, die steeds vaker tegen de grenzen van de verdichtende stad aanlopen. Ook in de laatste categorie zijn er bewezen succesvolle initiatieven die geen binnenruimte kunnen vinden. Door de afwezigheid van een centrale informatievoorziening worden deze aanbieders geregeld van het kastje naar de muur gestuurd. Daarom adviseren wij om aanvullend aan de Stadsloods een Sportloods in het leven te roepen, van waaruit ruimtezoekers in de sport ondersteund kunnen worden.

Samengevat, adviseert de Sportraad Amsterdam het nieuwe college om:

- Een toezichthouder of toezichthoudend orgaan in het leven te roepen die (of dat) de ontwikkelplannen controleert op het behalen van de sportnorm en toeziet op het behoud en de inrichting van een beweegrijke stad.
- Een Sportloods te starten om ruimtezoekers in de sport te ondersteunen.

Beweegkloof

Uit de eerste studies blijkt dat de sociaaleconomische verschillen in beweeggedrag verder zijn toegenomen door de coronabeperkingen op de sportsector. Amsterdammers die gewend waren om frequent te sporten zullen weer snel te vinden zijn op de vereniging, in de gym of in het zwembad.

Voor de Amsterdammers bij wie sport voor de coronacrisis al een minder grote rol in het leven speelde is die afstand nog verder vergroot. Het verkleinen van de beweegkloof verdient daarom de volle aandacht van de stad. Dat kan - in lijn met de vorige aanbevelingen – door de directe woon-en leefomgeving gezonder in te richten. Door het bouwen van groene woonwijken met voldoende beweeg- en sportmogelijkheden in de buurt. Daarnaast adviseren wij te focussen op de plek waar de basis voor een leven lang bewegen wordt gelegd; het onderwijs. Hier doet het merendeel van de Amsterdamse kinderen hun eerste positieve of – wanneer het niet goed geregeld is – negatieve ervaringen op met betrekking tot sport. Het nieuwe college zou actief aan de slag moeten gaan met het ontwikkelen van een visie op de rol die het onderwijs kan spelen bij het in beweging krijgen van de jeugd. Tenslotte adviseren wij om de ongelijkheid in gezondheidsverschillen te dichten door te investeren in de groepen die hier het meest bij gebaat zijn. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij het Volwassenfonds Sport & Cultuur en door de regeling(en) van sporters met een beperking te optimaliseren.

Samengevat, adviseert de Sportraad Amsterdam het nieuwe college om:

- Een visie te ontwikkelen op de rol van het onderwijs in verbinding met de sport.
- Een meerjarige aanpak te formuleren gericht op het verkleinen van de gezondheidsverschillen in de stad.

Versterken sportaanbieders

De meeste sportaanbieders in de stad zijn dagelijks – al dan niet bewust – bezig met het verhogen van de sportparticipatie en het verbinden van Amsterdammers. Ook sportverenigingen vervullen deze essentiële (sociale) functie in de wijk. Een aantal verenigingen is echter kwetsbaar uit de coronacrisis gekomen waardoor in sommige wijken de kwaliteit van het sportaanbod nu ontoereikend is. De stad moet verenigingen - waar en voor zolang nodig - versterken door organisatorische en bestuurlijke ondersteuning aan te bieden, waardoor de sociaal-maatschappelijke functie van de vereniging geborgd blijft. Als de basis goed is kijkt een vereniging sneller naar buiten, de wijk in en naar samenwerkingen met andere organisaties. In eerdere adviezen hebben wij daarom een aantal voorbeelden van verenigingsondersteuning aangedragen. Bijvoorbeeld een traineeship dat zich richt op het opleiden van een pool aan talentvolle en diverse bestuurders, het in dienst nemen en beschikbaar stellen van jeugdtrainers en verenigingen de optie bieden om (een deel van) de financiële administratie uit te besteden. Bovendien zien wij graag dat de gemeente de komende vier jaar investeert in sporten die juist de kinderen en jongeren weten te bereiken die normaliter minder snel de weg naar de vereniging weten te vinden. Een goed voorbeeld is het zaalvoetbal; een sport met enorme potentie maar tot op heden zonder passende infrastructuur en voorzieningen voor de jeugd.

Samengevat, adviseert de Sportraad Amsterdam het nieuwe college om:

- Ondersteuning te bieden bij de hedendaagse uitdagingen van sportverenigingen.
- Te investeren in de infrastructuur en sportpiramide (van breedte naar de top) van het zaalvoetbal.

Buurtsportcoach

Het (weer) in beweging krijgen van Amsterdam – en specifiek de Amsterdamse jeugd - vereist een integrale aanpak. Buurtsportcoaches leveren hier een wezenlijke bijdrage aan. Zij helpen scholen en sportaanbieders bij de uitvoering van succesvolle beweegactiviteiten en weten verschillende partijen met elkaar te verbinden (scholen, gymdocenten, leerlingen, ouders, sportaanbieders, Jeugdfonds Sport en Cultuur, etc.). In onze ogen wordt hier momenteel nog te weinig gebruik van gemaakt. De Sportraad Amsterdam adviseert om buurtsportcoaches voor een vast aantal dagen te verbinden aan sportaanbieders. Een buurtsportcoach met kennis van de organisatie kan zowel helpen bij specifieke uitdagingen als bij het werven van niet-sporters en trainers in de buurt. Eenzelfde rol zien wij voor de buurtsportcoach weggelegd binnen het onderwijs. Door buurtsportcoaches minder fragmentarisch in te zetten, maar juist structureel te verbinden aan een school, kunnen zij de bewustwording over het belang van bewegen en sporten helpen vergroten. De buurtsportcoach kan leerlingen begeleiden naar georganiseerd sportaanbod en sportorganisaties enthousiasmeren om gymlessen te verzorgen.

Samengevat, adviseert de Sportraad Amsterdam het nieuwe college om:

- De taakomschrijving en inzet van buurtsportcoaches te herdefiniëren en ze te koppelen aan sportaanbieders en scholen in de stad.

Topsport

Tot slot, als we het hebben over een sportieve stad mag de maatschappelijke betekenis van topsport niet ontbreken. Onze stad kent een rijke traditie aan topsportsuccessen. Dit is niet alleen een geweldig uithangbord. Het inspireert generaties jonge Amsterdammers om een leven lang te bewegen en te sporten. De Sportraad Amsterdam adviseert het nieuwe college de kracht van topsport nog zichtbaarder te maken en beter te benutten. Met name de ontwikkeling van de nieuwe Sporthallen Zuid biedt een uitgelezen kans om een plek te creëren waar topsport, de breedtesport, het onderwijs, maatschappelijke initiatieven en het bedrijfsleven samenkomen en elkaar kunnen versterken in het realiseren van sportieve en sociaal-maatschappelijke doelen. Dat topsportevenementen eenzelfde inspirerende bijdrage kunnen leveren hebben we deze zomer mogen aanschouwen tijdens het Europees Kampioenschap zaalvoetbal, waarbij een – in ons land - relatief onbekende sport op een geweldige manier op de kaart werd gezet. Dergelijke evenementen geven de stad niet alleen een

economische boost, maar zijn een katalysator om de sport – en de maatschappelijke impact van sport - verder te brengen. De Sportraad Amsterdam zou daarom graag zien dat het nieuwe college het organiseren van internationale topsportevenementen niet meer laat afhangen van incidentele financiering, zoals nu het geval is.

Samengevat, adviseert de Sportraad Amsterdam het nieuwe college om:

- Een bruisend topsporthart te creëren rondom Sporthallen Zuid waarbij de verbinding wordt gelegd met de breedtesport, het onderwijs en met maatschappelijke projecten in de gehele stad.
- Structureel budget vrij te maken voor minimaal één toonaangevend topsportevenement per jaar.

Met deze concrete aanbevelingen hopen wij het nieuwe college een basis te bieden om een gezonde en sportieve stad één van de centrale ambities te maken in het coalitieakkoord. De coronacrisis heeft ons geleerd dat sport niet slechts een hobby, maar een levensbehoefte is. Dat vraagt om een integrale aanpak en een college met aandacht, visie en strategie. Wat ons betreft is dit slechts de aftrap. Als Sportraad Amsterdam zullen wij u hier de komende vier jaar weer met volledige toewijding - gevraagd en ongevraagd - in bijstaan.

Met vriendelijke groet,

drs. A.G.M. Telleman

Voorzitter SPORTRAAD AMSTERDAM